

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Synodvs Nicæna II. Generalis. Sub Hadriano papa I. anno DCCLXXXVII.

Parisiis, 1644

Eiusdem sancti patris Nili ad Olympiodorum praefectum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15473

*Eiusdem sancti patris Nili
ad Olympiodorum præ-
fectum.*

Scribis mihi, si putas, deco-
rum sit tibi extructuro templum
maximum ad honorem tam
sanctorum martyrum, quam
Christi, quem ipsi per certami-
na & dolores ac sudores testifi-
cati sunt, vel imagines etiam
ponere in sacrario, & variis a-
nimalium * bestiis parietes im-
plere a dextris & a sinistris: ita
ut videantur in terra quidem
extensa linea, & lepores, & ca-
præ, & cetera animalia fuge-
re: porro illi capere festinantes
cum catellis alacriter insequi:
in mari vero laxari retia, & om-
ne genus piscium capi, & ad aridam
piscatoriis manibus ferri:
insuper & gypso fingi omnes
species, & ostendi ad defide-
rium oculorum in domo Dei:
sed & in communi domo mille
cruces infigi, & picturas vo-
lucrum ac iumentorum, & re-
pentium, ac diuersorum germi-
num fieri. Ego ad ea quæ scri-
pta sunt, dixerim; quia nimi-
rum infantium est, & paruu-
los decet his, quæ prædicta
sunt, seducere fidelium ocu-
lum: firmi vero & virilis sen-
sus proprium est, in sacrario qui-
dem ad orientem diuini templi
vnam & solam crucem forma-
re. Per vnam enim & salutarem
crucem saluatur huiusmodi ge-
nus, & desperatis quidem spes
vbique prædicatur: historiis au-
tem veteris & noui testamen-
ti replere hinc & inde manu
optimi pictoris templum san-

* venatio-
nibus

Τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμεῶν Νείλου
πρὸς Ολυμπιόδωρον
ἐπαρχόν.

Γράφεις μοι, εἰ ἀεὶ προσεδέ-
σατον εἶναι μέλλοντί σοι κατασκευάζειν
σικκὸν μέγιστον πρὸς ἡμῶν τῶν ἁγίων
μδρτύρων, ἔτι τῶν αὐτῶν διὰ μδρ-
τυρικῶν ἀθλῶν καὶ πόνων καὶ ἰδρωτῶν
μδρτυρηθέντος Χριστοῦ, εἰκόνας τε ἀνα-
θεῖναι ἐν τῷ ἱερατεῖῳ, ἔθρησας ζῶων
πνευτικῶν τῶν τοῖχος πληῖσαι, τοῖς τε ἐν
δέξιων, τοῖς τε ἐξ ἀωνύμων· ὥστε
βλέπεσθαι καὶ μὲν πλὴν χέρσον ἐπι-
νόμημα λίνα, καὶ λαγωοῖς, ἔδωρ-
κάδας, ἔτι ἐξῆς φάργοντα ζῶα, τῶν
δὲ θηρίων ἀπειδόντας σὺ τοῖς κωι-
δοῖς ἐκθύμως διώκοντας. καὶ δὲ πλὴν
θάλασσαν χαλαρόμημα δίκτηα, καὶ πῶν
ἁλίου ἰχθύων ἀλιθυόμενα, καὶ εἰς
πλὴν ξηρῶν ἄξαρόμημα χερσὶν ἀλιθυ-
τικαῖς καὶ πρὸς ἐπὶ γυνοπλασίας πῶν
εἰδῶς ἐκφράσαι, ἀκνήμηρον πρὸς ἡ-
δονῶν ὀφθαλμῶν ἐν τῷ οἴκῳ τῆς θεοῦ
οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ οἴκῳ
χιλίοις σαυροῖς πῆξασθαι, καὶ ἰσο-
εἰας πτερωτῶν, ἔκπτεων, ἔέρπετῶν,
καὶ βλασημάτων παντοδαπῶν. ἐγὼ
δὲ πρὸς τὰ γραφέντα λέξασμι, ὅτι
πρὸς νηπιῶδες αὐτῶν ἐβρεφοπρεπίες, τὸ
τοῖς πρὸς ἐλθεῖσι πειπλανῆσαι
ὀφθαλμὸν τῶν πσῶν· σερρόδ δὲ ἔτι αὐ-
δρωδοῖς φρονήματος οἰκείον, τὸ ἐν τῷ
ἱερατεῖῳ μὲν καὶ ἀνατολῆς τῆς θεοπά-
του τεμῆροῖς ἕνα ἔμόνον τυπῶσαι σαυ-
ρόν. δι' ἐνὸς γὰρ σωτηριώδους σαυροῦ
τὸ τῶν ἀνθρώπων διασώζεται γένος, ἔ-
τοις ἀπληροσμένοις ἐλπίς πανταχοῦ κη-
ρύσσεται. ἰσραελῶν δὲ παλαμῆς καὶ νέας
διαθήκης πληροῦσαι ἐνθεν ἔκθεν χεῖρ καλλίστου ζωγράφου ναὸν τῶν

ANNO
CHRISTO
757.

ANNO CHRISTI 787.

ἀγίων ὅπως αὐτῷ μὴ εἰδότες γραμμάτω, μηδὲ διωκόμενοι τὰς θείας ἀναγνώσκον γραφάς, τῇ θεωρίᾳ τῆς ζωγραφίας μνήμην τε λαμβάνουσι τῆς τῆς γνώσεως τῶν ἀληθινῶν θεῶν δεδουλοκότων ἀδραγαθίας, καὶ πρὸς ἀμύλλῃ διεγείρονται τῆς ἀκλεῶν καὶ αἰσθητῶν δεξιευμάτων, δι' ὧν τῆς γῆς οὐρανὸν ἀντιλάξουσιν, τῆς βλεπομένων τὰ μὴ ὁρατὰ θεωρησάντες. ἐν δὲ τῶν κοινῶν οἴκῳ πολλοῖς καὶ διαφόροις οἰκίοις διειλημμένοι, δεκτικῶν ἑκάστον οἰκόνον πεπηγμένῳ πμίῳ σωσθῶ. τὰ δὲ περὶ τὰ καταλιμπάνειν ἀναγκαῖον νομίζω. διχαῖς ἵκνενέσι καὶ ἀδιστακτοῦ πιστῆ καὶ ἐλεημοσύνης διαρκεῖν, ἔπεινο φροσύνης, ἔλπίσι πρὸς θεὸν ἀειδαίς, ἔδειων λόγων μελέτης, ἔστυπαθεία πρὸς τὸ ὁμόφυλον, ἔτῃ πρὸς τοὺς οἰκέτας φιλοδυστροφία, ἔπῶσι τοῖς ἐντάλμασι τῆς κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ χεῖρ ἐαυτὸν τε ἔτι πῶς σωτοῦ σύμβιον καὶ τέκνα, καὶ πᾶσαν πλὴν ὑπερξῆν περὶ σέπειν καὶ κοσμεῖν καὶ ἑξασφαλίζεσθαι ὡφραναὶ καὶ παρακαλεῖ.

Θεόδωρος ὁ ὁσιώτατος Ἐπίσκοπος Μύρων εἶπεν· ἡ Ἐπιστολὴ αὐτῆ ἡ ἀναγνωθεῖσα, πρὸς τὴν Φαλασευθεῖσα ἀπώλεσε καὶ ἐπλάησεν ἡμας· ἐδοκοδμήν τῆς ἀκεραλῆ αὐτῆ εἶναι καὶ ἀνεπεσοῦλθον.

Οἱ ὁσιώτατοι Ἐπίσκοποι εἶπον· εἰ ἠκούσαμεν πότε, ὅπῃ λέγῃ ὁ πατήρ, ὅπῃ ἐνθεν καὶ ἐνθεν ζωγράφησον τὸ οἶκον παλαμῆς ἔνεας ἑξηγήσειν, ἐκ αὐτῶν ματαγωθέντες Ἐπιστεύσαμεν. ἐκεῖνοι γὰρ ἀπὸ τῆς, ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἰσόρησον, τὸ λῦσαν πεδείκασιν ὅπῃ ἡμας ἰχμερῶς ἐπλάησε.

Concil. Tom. 19.

etorum, quatenus qui nesciunt literas, neque possunt legere diuinas scripturas, contemplatione picturæ memoriam sumant fortis facti eorum qui vero Deo proprie seruiuerunt, & ad æmulationem erigantur gloriosarum & memorabilium actionum, pro eo quod terram pro cælo commutauerint, quæ non videntur visibilibus præponentes. Porro in communi domo multis ac diuersis domunculis insignita, sufficere unicuique mansiunculæ infixam preciosam crucem, & superflua dimitti necessarium æstimo. Sit autem contenta prolixis orationibus, & indubitabili fide ac elemosynis, humiliationibus & spe ad Deum perenni, & diuinorum verborum meditationibus, & compassione contribulibus, & humanitate famulis attributa, omnibusque mandatis Domini nostri Iesu Christi circumuallare se, & coniugem suam, ac filios, & totam substantiam circumtegere & ornare atque munire, admoneo & rogo.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensiū dixit: * Epistola hæc quæ primitus lecta est, cum esset deprauata, perdidit & seduxit nos: putabamus enim simplicem esse illam & absque insidiis.

* Gr. Epistola hæc quæ lecta est, deprauata prius perdidit, &c.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Nos si audissemus tunc quod dicit pater, quia hinc & inde pingere domum veteribus & nouis narrationibus, non in vanitatem versi credidissemus. Ipsi enim pro eo quod dixit, hinc & inde pingere, dealba posuerunt: quod nos fortiter decipiebat.

H h ij

Petrus & Petrus Deo amabiles presbyteri & vicarii Hadriani papæ senioris Romæ dixerunt: Tale quid & diuæ memoriæ Constantinus magnus imperator olim fecit. ædificato enim templo saluatoris Romæ, in duobus parietibus templi historias veteres & nouas designauit, hinc Adam de paradiso exeuntem, & inde latronem in paradifum intrantem figurans: & reliqua.

Tarasius sanctissimus patriarcha dixit: Si veraces erant presbyteri Christianos calumniantium propugnatores, cur ipsum librum sancti Nili non ostenderunt in collegio suo ad satisfactionem omnium? Dicant ergo reuerendissimi episcopi qui pseudofyllogo interfuerunt, Gregorius Neocæsariæ, & Theodorus Amorii, si protulerunt libros tunc in Concilio.

Gregorius & Theodorus Deo amabiles episcopi dixerunt: Nequaquam domine: sed pro libris pittacia nobis ostenderunt, & ex eis decipiebant nos.

Euthymius sanctissimus episcopus Sardis dixit: Et quomodo vos cum essetis summi sacerdotes, non requisistis integra testimonia ex codicibus?

Gregorius sanctissimus episcopus Neocæsariæ dixit: Crede frater, non nobis erat curæ, neque studium inde habuimus: sed vt scriptum est, obscuratum est insipiens cor nostrum: & dicentes nos esse sapientes, stulti facti sumus.

Theodorus sanctissimus episcopus Myrensiū dixit: Plane &

Γέζος καὶ Πέτρος Θεοφιλέτατοι πρεσβύτεροι καὶ ὑποθηρηταὶ Ἀδριανοῦ πάπα τῆς πρεσβυτερίας Ρώμης εἶπον· τοιοῦτον πλὴν ὃ ἐν δεξιᾷ τῆς λήξεως Κωνσταντῖνος πάλαι πεποίηκεν· οἰκοδομήσας ἵερὸν ναὸν τῆς σωτῆρος ἐν Ρώμῃ, ἐν τοῖς δυοσὶ τοίχοις τῆς ναοῦ ἰσοεὶας παλαιὰς ἐνείας ἐνετύπωσεν, ἐν ταύταις Ὁ Ἀδάμ τῆς παραδείσου ἐξίόντα, ἐκείσε δὲ Ὁ ληστὴ εἰς τὸν παράδεισον εἰσιόντα· ἐπεὶ λοιπὰ.

Ταράσιος ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης εἶπεν· εἰ ἀληθεῖς ἦσαν ἡ πάλαι ἵερὰ χειροτονηθέντα ἰστέριμα, διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν πῶς βίβλον τῆς οἰοῦ Νείλου οὐ παρέστησαν ἐν τῷ συλλόγῳ αὐτῶν, εἰς πληροφορίαν πάντων; εἰπάτωσαν γοῦν Ὁ δὲ λαβείσασιν Ἐπίσκοποι, Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, & Θεόδωρος ὁ τῆς Ἀμορίου, εἰ ἀσέβησαν βιβλία τὰ πτωχῶν ἐν τῇ σωδοῦ.

Γρηγόριος ὁ Θεόδωρος ὁ οἰώτατος Ἐπίσκοποι εἶπον· οὐδαμῶς δέσαστα· ἀλλὰ διὰ τῶν βιβλίων πηλίκια ἡμῖν ἐπεδείκνυτο, καὶ οὗτοι αὐτῶν ἐξηπάτων ἡμᾶς.

Εὐθύμιος ὁ οἰώτατος Ἐπίσκοπος Σαρδῆς εἶπεν· καὶ πῶς ὑμεῖς δεχθέντες ὄντες ἐκ ἐπιληθῆσατε ὁλοκλήρους τὰς χεῖρας διὰ τῶν βιβλίων;

Γρηγόριος ὁ οἰώτατος Ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας εἶπε· πίστευσον ἀδελφὲ, ἐκ ἐμελέων ἡμῖν, οὐδὲ ἐπὶ νόσον· ἀλλ' ὡς γέγραπται, ἐσκοπόθη ἡ ἀσώματος ἡμῶν καρδία· καὶ φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωραῦθημεν.

Θεόδωρος ὁ οἰώτατος Ἐπίσκοπος Μύρων εἶπεν· ἀμέλει καὶ ἡ-

Rom. 1.

ANNO
CHRISTO
787.

ANNO
 CHRISTI
 787.

μας αὐτῶν ἐκείνα τὰ πηλάκια ἀπό-
 λησαν, ἀπὸ ὑμῶν παρηγάγετε. οἶδε
 ἦ ὁ θεός, ὅτι αὐτὴ ἡ χρῆσις τῆς ὁσίου
 Νείλου παρὰ τὸ κείμενον * ἐκδηγη-
 θεῖσα ἐτύφλωσεν ἡμᾶς, ἔξαιρέτως δὲ
 ἐμὲ αὐτὸν· ἀλλὰ νῦν ἀκράτα ἀναγνω-
 δεῖσα ἐπέστρεψε καὶ διώρθησε, ἔδιέ-
 σωσεν.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος
 Κωνσταντίας τῆς Κύπρου εἶπεν· ἐ-
 πειδὴ παρῆσι ἔστι βίβλος ἰσότητος,
 ἀναγνωσθήτω.

Καὶ λαβὼν Κωνσταντῖνος διάκονος
 ἔνοταριος ἔβιαρις πατριάρχου,
 ἀνέγνω τὴν ἐστὶν βίβλον περὶ ἑξου-
 σαν τὴν περὶ γεγραμμένην ἐπιστολὴν
 τῆς αὐτῆς Νείλου.

Κωνσταντῖνος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος
 Κωνσταντίας Κύπρου εἶπεν· ἰδοὺ
 δόποδὲ δεκταὶ σαφῶς, ὅτι οὗτος ὁ ἀ-
 γίος καὶ θεωπέσιος πατὴρ Νείλος τὰς ἀ-
 γίας εἰκόνας ἀπέδελχτο· κατηγόρηθη ἡ
 ἕκαστος τῆς ψευδοσυλλόγου ἐκείνου, ὡς
 καὶ τῆς εἰκόνων λαλήσας. ὅθεν οὐ μόνον
 ἡ χριστιανοκατήγοροι εἰσὶν ἡ δει-
 λαιοὶ, ἀλλὰ μὲν καὶ ἀγιοκατήγοροι
 ἔστι πατριολογία, συνοφαντοῦτες τῶν
 θεῶν πατῆρας ἐν τῷ ψεύδει.

Εὐθύμιος ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος
 Σαρδῆς εἶπε· βίβλον τῆς ἀγίου καὶ ὁμο-
 λογητοῦ Μαξίμου ἔχω ἐν ταῖς χεῖρας· ἔ-
 πεσοφῆρον αὐτὴν εἰς τὸ ἀναγνωσθῆ-
 ναί.

Καὶ λαβὼν Κωνσταντῖνος διάκονος
 ἔνοταριος τῆς βιαρις πατριάρχου,
 ἀνέγνω.

nosipfos illa pittacia perdid-
 erunt, quæ vos attulistis. Nouit
 enim Deus, quia hoc testimo-
 nium sancti Nili non positum,
 ut fuerat editum, obcæcauit
 nos, præcipue meipsum: sed
 nunc integrum lectum conuertit
 & emendauit, & saluauit
 nos.

Constantinus sanctissimus e-
 piscopus Constantiæ Cypri di-
 xit: Quoniam adest alius liber
 æqualis formæ, legatur.

Et sumens Constantinus dia-
 conus & notarius venerabilis
 patriarchii, legit alterum librum
 habentem præscriptam episto-
 lam eiusdem Nili.

Constantinus sanctissimus e-
 piscopus Constantiæ Cypri di-
 xit: Ecce ostensum est liquido,
 quia ipse sanctus & egregius pa-
 ter Nilus sanctas iconas susci-
 piebat. Accusatus est autem a
 pseudosyllogo illo, quod con-
 tra iconas locutus fuerit. Vnde
 miseri non solum Christiano-
 rum calumniatores, sed & san-
 ctorum calumniatores existunt,
 & parricidæ, accusantes falso
 sacratissimos patres.

Euthymius sanctissimus e-
 piscopus Sardis dixit: Librum
 sancti confessoris Maximi ha-
 beo præ manibus, & offero eum
 ad legendum.

Et accipiens Constantinus
 diaconus & notarius venerabi-
 lis patriarchii, legit.